

Sygn. akt : II AKa 284/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący	SSA Wojciech Kopczyński
Sędziowie	SSA Robert Kirejew (spr.) SSO del. Piotr Filipiak
Protokolant	Agnieszka Przewoźnik

przy udziale Prokuratora Prok. Apel. Adama Rocha

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2013 r. sprawy

skazanego **W. K.** s. G. i M.,

ur. (...) w G.

- o wydanie wyroku łącznego -

na skutek apelacji obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 28 maja 2013 r.

sygn. akt. V K 46/13

- zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że z podstawy prawnej wymierzonej w punkcie 1 zaskarżonego wyroku kary łącznej eliminuje przepisy art. 85 kk i art. 86 kk i w to miejsce wprowadza przepisy art. 91§2 kk i art. 86§1 kk;
- w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;
- zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Gliwicach) na rzecz adwokata P. M. - Kancelaria Adwokacka w R. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem złotych sześćdziesiąt groszy), w tym 23% podatku VAT tytułem nieopłaconych kosztów obrony z urzędu udzielonej skazanemu w postępowaniu odwoławczym;
- zwalnia skazanego od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II AKa 284/13

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach – Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku wyrokiem łącznym z dnia 28 maja 2013 r., sygn. akt V K 46/13, na mocy art. 569 § 1 i 2 k.p.k.

w zw. z art. 85 k.k. i art. 86 k.k. połączył kary orzeczone wobec skazanego W. K. prawomocnymi wyrokami:

- Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 10 października 2012 r., sygn. akt II K 107/12, w wymiarze:
- 1 roku pozbawienia wolności za czyny z art. 279 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione w warunkach ciągu przestępstw w okresie od 25/26 września 2010 r. do 7/8 listopada 2010 r.,
- 1 roku pozbawienia wolności za czyn z art. 279 § 1 k.k. popełniony z 22/23 października 2010 r.,
- 3 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 278 § 1 k.k. popełniony z 22/23 października 2010 r.,
- 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony z 22/23 października 2010 r.,

którym to wyrokiem jednostkowym orzeczono wobec skazanego karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- Sądu Okręgowego w Gliwicach – Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 15 czerwca 2012 r., sygn. akt V K 46/11, w wymiarze:
- 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 2 k.k. popełniony w dniu 22 października 2010 r.,
- 2 lat pozbawienia wolności za czyn z art. 280 § 1 k.k. popełniony w dniu 1 października 2010 r.,

którym to wyrokiem jednostkowym orzeczono wobec skazanego karę łączną 4 lat pozbawienia wolności

i orzekł karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat.

Ponadto w myśl art. 577 k.p.k. początek odbywania orzeczonej kary łącznej ustalono na dzień 4 kwietnia 2014 r. i na jej poczet zaliczono okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie o sygn. akt V K 46/11 – tj. od 8 listopada 2010 r. do 18 lutego 2011 r. i od 1 września 2012 r. do 4 października 2012 r.

Tym samym wyrokiem łącznym Sąd Okręgowy w Gliwicach – Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku na zasadzie art. 572 k.p.k. umorzył postępowanie

w przedmiocie wydania wyroku łącznego w odniesieniu do wyroków Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim:

- z dnia 17 czerwca 2009 r., sygn. akt II K 92/09, którym W. K. skazany został na kary 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w okresie od 13 do 15 grudnia 2008 r. oraz 10 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k., popełniony w nocy z 14 na 15 grudnia 2008 r., przy czym orzeczono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby 3 lat, natomiast postanowieniem Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 21 czerwca 2011 r., sygn. akt II Ko 340/11, zarządzono wykonanie kary łącznej pozbawienia wolności;
- z dnia 22 lipca 2009 r., sygn. akt VI K 446/09, którym W. K. został skazany na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 291 § 1 k.k. popełniony w okresie od września do października 2008 r. i karę

1 roku pozbawienia wolności za czyn z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełniony w dniu 22 października 2008 r., przy czym wymierzono karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 4 lata,

- z dnia 5 listopada 2009 r., sygn. akt VI K 377/09, którym W. K. został skazany za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. i z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k., popełnionych w okresie między 28 grudnia 2008 r. a 26 lutego 2009 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący 5 lat,
- z dnia 8 lipca 2010 r., sygn. akt II K 634/09, którym W. K. skazany został na kary: 2 lat pozbawienia wolności za ciąg przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 9/10 lipca 2009 r. do 2/3 sierpnia 2009 r., 1 roku pozbawienia wolności za czyn z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. popełniony w nocy z 15 na 16 września 2009 r., 6 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 289 § 2 k.k. popełniony w nocy z 15 na 16 września 2009 r. oraz 5 miesięcy pozbawienia wolności za czyn z art. 178a § 1 k.k. popełniony w dniu 19 lipca 2009 r., przy czym orzeczono karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

Zasądzono również od Skarbu Państwa wynagrodzenie dla ustanowionego z urzędu obrońcy skazanego i kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca skazanego w części dotyczącej orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej, zarzucając rażąco niewspółmierność (surowość) kary łącznej orzeczonej względem skazanego w punkcie I wyroku w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności i nie zastosowanie przy wymiarze tejże kary zasady pełnej absorpcji (względnie zasady zbliżonej do zasady pełnej absorpcji) pomimo istnienia przesłanek do zastosowania tejże zasady.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części przez znaczne złagodzenie wymierzonej skazanemu kary łącznej przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji (względnie zasady zbliżonej do zasady pełnej absorpcji).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy okazała się całkowicie bezzasadna, aczkolwiek w wyniku jej wniesienia doszło do zmiany zaskarżonego wyroku poprzez korektę podstawy prawnej wymiaru kary łącznej w sytuacji, gdy kara ta obejmowała kary jednostkowe wymierzone zarówno za ciąg przestępstw, jak i za pojedyncze występki.

W pozostałym zakresie wyrok utrzymano w mocy jako trafny – oparty na właściwych ustaleniach faktycznych, wydany w rezultacie prawidłowego stosowania przepisów prawa oraz należycie uwzględniający wszystkie dyrektywy wymiaru kary łącznej, które powinny znaleźć zastosowanie w rozpatrywanym przypadku.

Apelacja obrońcy skazanego nie mogła przynieść oczekiwanych skutków, gdyż nie przedstawiała argumentacji zasługującej na podzielenie. Wniesiony środek odwoławczy opierał się na błędnej tezie, że Sąd Okręgowy wymierzając W. K. karę łączną pozbawienia wolności w punkcie I wyroku nie stosował zasady zbliżonej do pełnej absorpcji, podczas gdy w rzeczywistości zasada absorpcji znalazła zastosowanie w tym przypadku w zdecydowanie przeważającej mierze. Jak słusznie uwypuklił to w swym wyroku oraz w jego uzasadnieniu sąd I instancji, przy wymierzaniu kary łącznej obejmującej skazania wyrokami jednostkowymi dotyczącymi wielu przestępstw pozostających w zbiegu realnym, za które już w wyrokach jednostkowych orzekane były kary łączne, granice wymiaru kary determinowane są nie przez orzeczone wcześniej kary łączne, a przez wysokość kar wymierzonych za pojedyncze przestępstwa (lub ciągi przestępstw). Taka reguła, wynikająca z gramatycznego odczytania treści przepisu art. 86 § 1 k.k., począwszy od uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 r. (I KZP 36/04, OSNKW 2005, z. 2, poz. 13), mającej moc zasady prawnej, znalazła pełną aprobatę w orzecznictwie (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach: z dnia 4 lipca 2007 r.,

sygn. V KK 419/06, OSNKW 2007, z. 10, poz. 74; z dnia 22 lipca 2010 r., sygn. IV KK 162/10, Biul PK 2010, z. 4, poz. 14; czy w wyroku z dnia 14 listopada 2012 r., sygn. V KK 180/12, LEX nr 1243111).

W realiach rozpatrywanej sprawy oznacza to, że sąd I instancji mógł wymierzyć W. K. karę łączną pozbawienia wolności w granicach od 3 lat i 6 miesięcy do 8 lat i 3 miesięcy. Zatem orzeczenie kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności wskazuje, że zastosowana zasada asperacji zdecydowanie bliższa pełnej absorpcji, aniżeli pełnej kumulacji.

Sąd meriti uwzględnił przy tym bliskość czasową przestępstw, za które orzekane były kary jednostkowe i jednocześnie wyczerpująco wskazał, dlaczego nie mógł w tym przypadku zastosować pełnej absorpcji analizując różnorodne aspekty związku podmiotowo-przedmiotowego pomiędzy czynami objętymi karą jednostkowymi. Powtórzyć wypada, że pełna absorpcja byłaby nieuprawniona głównie ze względu na brak podobieństwa popełnionych przez skazanego przestępstw oraz różnorodność dóbr prawnych naruszonych tymi czynami przez skazanego. Obok przeważających przestępstw przeciwko mieniu W. K. dopuścił się bowiem również występku z art. 178a § 1 k.k. i art. 244 k.k., natomiast popełnione rozboje

z art. 280 § 2 i 280 § 1 k.k. zawierają w sobie także istotny element godzący w dobro prawne w postaci zdrowia człowieka. Prawidłowo także sąd meriti uznał, że pełnej absorpcji sprzeciwiał się znaczny stopień społecznej szkodliwości poszczególnych czynów, za które orzeczono kary podlegające łączeniu.

Miał też Sąd Okręgowy w polu widzenia opinię o skazanym z jednostki penitencjarnej, która wbrew twierdzeniom apelującego nie jest okolicznością mogącą znacząco wpłynąć na konieczność złagodzenia wymiaru kary łącznej, skoro zachowanie skazanego w zakładzie karnym było zaledwie poprawne i oprócz 10 nagród regulaminowych W. K. był także aż sześciokrotnie karany dyscyplinarnie w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności. Z kolei okoliczność, że skazany jest osobą młodocianą w rozumieniu art. 115 § 10 k.k. była już uwzględniana przez sądy ferujące wyroki jednostkowe, a prymat wychowawczych funkcji kary wobec młodocianego nie oznacza, że powinno mu się te karę nadmiernie łagodzić, co mogłoby wręcz wywoływać niewychowawcze wrażenie nieuzasadnionej pobłażliwości.

Z wszystkich przedstawionych względów, orzeczonej w stosunku do W. K. kary łącznej, kwestionowanej w apelacji, nie można było uznać

za niewspółmiernie surową i to w stopniu rażącym, wymaganym dla stwierdzenia zasadności przyczyny odwoławczej wymienionej w art. 438 pkt 4 k.p.k.

Uruchomiona apelacją obrońcy całościowa kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku łącznego spowodowała jednak konieczność zmiany kwestionowanego rozstrzygnięcia, jednakże tylko w zakresie podstawy prawnej orzeczenia o karze łącznej. Umknął bowiem uwadze sądu I instancji fakt, że pierwsza z podlegających łączeniu kar jednostkowych, ujętych w wyroku Sadu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z dnia 10 października 2010 r., dotyczyła ciągu przestępstw, a zatem podstawa prawną wymiaru kary w takim przypadku jest przepis art. 91 § 2 k.k. wykluczający powołanie w tejże podstawie prawnej normy z art. 85 k.k. Uściślono przy tym także podstawę wymiaru kary łącznej pozbawienia wolności wskazując,

że opiera się ona na przepisie § 1 artykułu 86 kodeksu karnego.

Poza ta drobną korektą, w pozostałym zakresie jako w pełni prawidłowy zaskarżony wyrok utrzymany został w mocy.

Z uwagi na niekorzystną sytuację finansową W. K. zwolniono

go od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.